

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TAMAMLANAN PROJELER

ULUSLARARASI PROJELER

Kadınların Ekonomik Fırsatlara Erişiminin Artırılması Projesi

Proje Hakkında

Türkiye’de kadınların ekonomik fırsatlara erişimini artırmak Türkiye’deki ekonomik büyümeyi önemli oranda canlandıracak, yoksulluğu azaltacak ve aynı zamanda kadınların genel olarak siyasete ve karar alma süreçlerine katılımında da pozitif etki yaratacaktır.

Bu kapsamda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Dünya Bankası tarafından İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansının (SIDA) mali desteği ile Kadınların Ekonomik Fırsatlara Erişiminin Artırılması Projesi yürütülmektedir.

Projenin Amacı:

Kadınların;

- daha iyi koşullarda iş bulmalarını, işgücü piyasasına girmelerini ve girişimciliklerini artıracak unsurların neler olduğu tespit etmek,
- bu alanda kadınların karşılaştıkları sorunları ortaya koymak,
- bu sorunların giderilmesine yönelik politikalar oluşturmak ve somut çözüm önerileri geliştirmektir.

Projenin Süresi: Kasım 2012 – Şubat 2017

Projenin Bütçesi: 4,5 Milyon Dolar

Bileşenler

Bu proje, kadınların daha fazla ve daha iyi işlere ve girişimcilik fırsatlarına erişimini geliştirme yolundaki devam eden çabalara destek için şu araçlara başvurmaktadır: (i) bulgu-bazlı politika üretimini güçlendirmek, (ii) bilgi paylaşımını kolaylaştırmak (Türkiye’nin diğer ülkelerle tecrübesi de dâhil) ve bilinci artırmak, ve (iii) sınırlı sayıda pilot kadın kooperatifini desteklemek.

1.Bileşen: Kanıt Temelli Politika Oluşturmanın Güçlendirilmesi

1.1 Araştırma Projeleri için Hibe

- İstihdam alanında, toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili araştırmaların ve üretilecek bilgilerin ulusal düzeyde ve politika oluşturma odağıyla geliştirilmesi hedeflenmektedir.
- 22 Ekim 2013 tarihinde gerçekleştirilen proje tanıtım toplantısı ile akademik araştırma projelerinin çağrısına çıkmıştır.

12 adet araştırma projesi desteklenmiş olup, 7 proje aşağıda yer almaktadır:

Baş Araştırmacı	Konu
Doç. Dr. Betül Altuntaş	Engelli Bakımı Alanında Kadın İstihdamı, Sosyal Bakım ve Bakım Emeği
Development Analytics	Kadınların Görünmeyen Emeği: Ev İçinde Sağlanan Yaşlı ve Çocuk Bakımı Hizmetlerinin Ekonomik Değeri
Girişimci İş Kadınları ve Destekleme Derneği	İş Hayatında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İşveren Eğilim ve Beklentileri Açısından Değerlendirilmesi
Doç. Dr. Kezban Çelik	Gezici Mevsimlik Tarım İşinde Çalışan Kadınların Çalışma ve Yaşam Koşullarının İrdelenmesi
Dr. Nihan Akyelken	Organize Sanayi Bölgeleri'nde Kadın İstihdam Yapısı ve Erişilebilirlik: Afyonkarahisar ve Şanlıurfa Örnekleri Üzerine Gözlemler
Doç. Dr. Saniye Dedeoğlu	Türkiye'de İşverenlerin Kadın İstihdam Etmeye Yönelik Tutumları: Malatya, Şanlıurfa ve Adıyaman Örneğinde Talep Yönlü Bir Analiz
Prof. Dr. Sibel Kalaycıoğlu	Bakım Sektöründe Kayıt-Dışı Kadın Emeğinin Farklı Aktörleri ve Boyutları

1.2. Kısa Teknik Notlar:

1.2.1.Çocuk Bakımı:

Proje kapsamında ülkemizde erken çocukluk eğitimi ve bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması amacıyla kaliteli ve ulaşılabilir bir model taslağının geliştirilmesi çalışmasına girdi teşkil etmek üzere “Türkiye’de Çocuk Bakım ve Erken Çocukluk Eğitim Hizmetlerinin Arz ve Talebi Araştırması” gerçekleştirilmiştir.

(Detay için: Çocuk Bakımı Raporu)

1.2.2. Kadın Girişimciliği:

1.2.3. İşverenlerin Beceri Değerlendirmesinde Toplumsal Cinsiyet Temelli Önyargıları (Audit Study)

Aktivite, özellikle kadınlar için, daha kapsayıcı ve etkin işgücü piyasaları oluşturmayı amaçlayan politikalar ve müdahaleler için kanıt tabanını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Söz konusu çalışma TEPAV ve DB işbirliğinde yürütülmektedir. Çalışmanın 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

2. Bileşen: Bilgi Paylaşımı Ve Farkındalık Yaratma

Kadın girişimciliği alanında yedi adet araştırma hazırlanmıştır. Söz konusu araştırmalar, kadın girişimciliği alanındaki kamu programlarının analizi, kadın girişimcilerin özellikleri, cinsiyete göre kazanç farklılıkları, kadın işverenlerin performansları, finansal hizmetlerin kullanımında cinsiyet farklılığı, kadınların liderliğindeki işletmelerin durumu gibi konuları içermektedir.

Söz konusu raporlara aşağıda yer verilmektedir:

Kadınların Girişimciliği ve İşgücü Piyasalarına Erişimi ile İlgili Kamu Programlarının Bir Analizi (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye’de Kadın Girişimciliği: Paternler, Özellikler ve Eğilimler (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'deki Kayıtlı İşgücü Piyasasında Cinsiyete Göre Kazanç Farklılığı (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'de Kadın İşverenlerin Performansı (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'deki Ekonomik Hareketliliğin ve İşgücü Piyasasının Niteliksel Değerlendirmesi: Bir Cinsiyet Perspektifi (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'de Finansal Hizmetlerin Kullanımında Cinsiyet Farklılığı (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'de Kadınların Liderliğindeki İşletmeler (Türkçe) (İngilizce)

Türkiye'de Kadın Girişimciliğini Düzenleyen Kanun ve Yönetmelikler

2012 yılında Dünya Bankası ve TÜSİAD ile birlikte Gaziantep, Trabzon ve Erzurum'da yapılan Adım Adım Anadolu Toplantıları, bu proje bütçesi kapsamına alınmış ve 2013'te Bursa, Nevşehir ve Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilmiştir.

10 Nisan 2013'te Turizm, Bankacılık, Gıda ve Tekstil Sektörlerinde Kadın Buluşmaları toplantıları yapılmış ve toplantıların raporları hazırlanmıştır.

25 Ekim 2013'te ise CEBİT Sinerji Zirvesinde, Bilişim Sektöründe Kadın konulu panel gerçekleştirilmiştir.

3. Bileşen: Kadın Kooperatiflerinin Desteklenmesi

Bu bileşende; Ülkemizde kadın kooperatiflerinin durumu, karşılaştıkları engeller, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve kadın kooperatiflerine yönelik olarak sunulan fırsatları içeren bir araştırma projesi yürütülmüş ve bu kapsamda bir rapor hazırlanmıştır. Ayrıca raporda yer alan politika önerilerinin hayata geçirilmesi için de çalışmalar yapılacaktır.

Türkiye'de Kadın Kooperatiflerinin Mevcut Durumu Raporu (Türkçe) (İngilizce)

(Türkçe ve İngilizce Rapor PDF metinleri link olarak eklenecektir.)

Yurt Dışında Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Materyal Geliştirme Projesi

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) tarafından başta Almanya, Hollanda ve Fransa gibi Türk vatandaşlarının yoğun olduğu ülkelerde yaşayan kadınlarımızın sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesini amacıyla 2006 yılından günümüze kadar çeşitli çalışma ziyaretleri düzenlemiştir.

Bu bağlamda, 2012-2013 yılları arasında yürütülen "Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşlarına Yönelik Materyal Geliştirme Projesi" ile Belçika'da yaşayan Türk kadınlarına yönelik

Belçika’da kadın hakları, aile hukuku ve yabancılar hukuku konularında bir kitapçık oluşturulmuştur. Başta Belçika Ankara Büyükelçiliği ve T.C. Brüksel/Anvers Başkonsoloslukları olmak üzere, Belçika’daki çeşitli kurum ve kuruluşlara yaklaşık 10.000 adet kitapçığın dağıtımını gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kitapçığa kaynak teşkil edecek bilgilerin elde edilmesi amacıyla 18-23 Kasım 2012 tarihleri arasında Brüksel ve Anvers şehirlerine bir çalışma ziyareti düzenlenmiş, ayrıca anılan şehirlerde vatandaş toplantıları düzenlenmiştir.

Söz konusu projenin farklı ülkelerde uygulanarak devamlılığının sağlanması amacıyla “Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşlarına Yönelik Materyal Geliştirme ve Eğitim Projesi” 2014 yılında Fransa ve Hollanda’da yaşayan vatandaşlarımıza yönelik olarak yürütülmüştür. Anılan proje ile Fransa ve Hollanda’da yaşayan vatandaşlarımıza yönelik eğitim programları düzenlenerek kadın hakları ve kadın erkek eşitliği konularında vatandaşların bilinçlendirilmesi; tespit edilen ihtiyaçlar çerçevesinde kitapçık oluşturulması ve dağıtımının sağlanması amaçlanmıştır.

Projenin materyal hazırlama aşamasında Fransa ve Hollanda’da yaşayan, hem Türkçeye hem de yaşadıkları ülkenin diline hakim, tercihen kadın-erkek eşitliği konusunda çalışmaları olan hukuk ve psikoloji alanında uzman kişilerden danışmanlık hizmeti alınmasının daha etkili olacağı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda ilgili ülkelerde materyal hazırlama komiteleri oluşturulmuş, ayrıca eğitimlerde yer alacak panelist önerileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu materyal hazırlama komitesi üyeleri tarafından vize, aile birleşimi prosedürü, oturma hakkı, evlilik ve boşanma, aile içi şiddet, sosyal yardım/destek mekanizmaları girişimcilik vb. konularda Fransa ve Hollanda’da yaşayan vatandaşlarımıza yönelik Fransızca, Türkçe ve Hollanda dilinde kitapçık hazırlanmış ve 13.000 adet kitapçığın (Hollanda için 5.600, Fransa için 7.400 adet) basımı gerçekleştirilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği içerisinde eğitim toplantıları 17-27 Eylül 2014 tarihleri arasında Hollanda’nın 5 şehrinde (Arnhem, Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht) ve Fransa’nın 6 şehrinde (Paris, Strazburg, Lyon, Nant, Bordo, Marsilya) düzenlenmiştir. Şehirlerin seçiminde Türklerin yoğun olarak yaşadığı yerler, Konsolosluk bölgeleri ve daha önce bu kapsamda bir eğitimin bölgede düzenlenmemiş olması gibi hususlar dikkate alınmıştır. Söz konusu eğitim toplantılarında, hazırlanan kitapçıklar vatandaşlarımıza dağıtılmıştır. Eğitim programları kitapçıkta yer alan konuları içermiştir. Eğitimler, alanında uzman psikolog, avukat ve sosyal danışman panelistler tarafından gerçekleştirilmiştir. Eğitimlerde ayrıca vatandaşların soruları cevaplanmıştır.

Basımı gerçekleştirilen kitapçıklar gerek Fransa ve Hollanda'daki Konsolosluklarımıza, gerekse Ankara'da bulunan Fransa ve Hollanda Bykeliliklerine ulaştırılmıştır. Bununla birlikte, proje kapsamında hazırlanan kitapçıkların daha fazla kişiye ulaşması amacıyla, 2015 yılında güncellenerek ilgili Başkonsolosluklarımızın web sitelerinde yayınlanması sağlanmıştır. Söz konusu kitapçığa ulaşılabilecek web linkleri aşağıda yer almaktadır:

Fransa

<http://strazburg.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=235851>

<http://lyon.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=235892>

<http://paris.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=236005>

<http://marsilya.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=237318>

<http://nant.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=237155>

<http://bordo.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=237467>

Hollanda

<http://rotterdam.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=239463>

<http://deventer.bk.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=239404>

Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Ulusal Politikaların Etkinliğinin Arttırılması Projesi

Projenin Amacı: Proje ile, İngiltere Büyükelçiliği işbirliğinde kadın konuk evlerinde, Şiddet nleme ve İzleme Merkezlerinde ve İl Müdürlüklerinde görev yapan personelin hizmet üretme sürecinde vizyonlarını geliştirmek, farklı uygulamalar hakkında bilgi edinmelerini sağlamak, Türkiye'deki bu alanda yer alan güncel gelişmeleri paylaşmak, uygulamaya dönük yeni modeller ve yeni fikirler geliştirmelerine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Proje Süreci: Projenin ilk aktivitesi olan İngiltere alışma Ziyareti Genel Müdürlüğümüzce oluşturulan ve Genel Müdürlüğümüz ve taşra teşkilatımızda kadına yönelik Şiddet konusunda çalışan yönetici ve meslek elemanlarından oluşan heyet tarafından gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen alışma ziyaretinde kadına yönelik Şiddet karşısında gerçekleştirilen uygulamaların ve çalışan meslek elemanlarına verilen hizmet içi eğitimin niteliği konularında çeşitli kurumlarda toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Çalışma ziyaretinin ardından projenin ikinci aktivitesi kapsamında yapılan ön görüşmeler sonucu belirlenen 2 yerel ve 2 uluslararası uzman tarafından 3-5 Nisan 2013 ve 17-19 Nisan 2013 tarihleri arasında ikişer grup olmak üzere dört grup şeklinde kadın konuk evlerinde, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde ve İl Müdürlüklerinde görev yapan 240 meslek elemanına yönelik eğitimler verilmiştir. Bahsi geçen eğitimlerde uluslararası uzmanlar tarafından ülke deneyimleri, kadına yönelik şiddet alanında kurumlar arası koordinasyon, şiddet mağduru ile çalışma yapan personele öneriler konularında; yerel uzmanlar tarafından ise travmatolojiye giriş, travmaya erken müdahale, çözüm odaklı terapi konularında sunumlar gerçekleştirilerek, meslek elemanlarının şiddet mağduru ile yapacağı çalışmalarda mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve farklı bakış açıları kazanmaları sağlanmıştır. Eğitimin sonunda eğitim katılımcıları sertifikalandırılmıştır. Eğitimlerin ardından, eğitim çıktılarından faydalanılarak el kitabı hazırlanmıştır.

Projenin son faaliyeti olarak, kapanış toplantısı 04.07.2013 tarihinde gerçekleştirilmiş; bu toplantıya kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve akademisyenler katılım sağlamıştır.

Aile İçi Şiddet Alanında Çalışan Personele Yönelik Eğitici Eğitimi Projesi

Projenin Amacı: Bakanlığımız, Avrupa Birliği Bakanlığı ve İngiltere Büyükelçiliği işbirliğinde gerçekleştirilen “Aile İçi Şiddet Alanında Çalışan Personele Yönelik Eğitici Eğitimi Projesi” ile İl Müdürlüklerinde, kadın konukevlerinde ve Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde görev yapan meslek elemanlarının hizmet üretme sürecinde vizyonlarının geliştirilmesi ve aile içi şiddet alanındaki mesleki bilgi ve becerilerinin artırılması suretiyle bu alanda birer eğitici haline gelmeleri amaçlanmıştır.

Proje Süreci: Proje kapsamında Antalya ilinde 2013 yılı Ekim-Kasım aylarında ve Ankara ilinde 2014 yılı Ocak ayında İl Müdürlüklerinde, kadın konukevlerinde ve Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde aile içi şiddetle mücadele alanında çalışan 106 kişilik personele yönelik 8 günlük eğitici eğitimi programı düzenlenmiştir. Söz konusu eğitimde alanında uzman profesyoneller tarafından;

- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği
- Travma ve travmaya müdahale yöntemleri
- Temel danışmanlık becerileri

- Stresle başa çıkma yöntemleri
- Sunum teknikleri konularında eğitimler verilmiştir.

Eğitimlerin bitiminde katılımcılara sertifikaları dağıtılarak görevli oldukları illere döndüklerinde birer eğitici olarak kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel ile bu kurumlardan hizmet alan bireylere aile içi şiddetin önlenmesine ilişkin eğitimler düzenlemeleri sağlanmıştır.

Eğitimlerin ardından, eğitim çıktılarından faydalanılarak proje el kitabı hazırlanarak eğitim katılımcılarına gönderilmiştir.

Elektronik İzleme ve Destek Sisteminin Değerlendirilmesi ve Türkiye Genelinde Yaygınlaştırılması için Teknik Yardım Projesi

IPA-I kapsamında Ekim 2014-Kasım 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilen Elektronik İzleme ve Destek Sisteminin Değerlendirilmesi ve Türkiye Genelinde Yaygınlaştırılması İçin Teknik Yardım Projesi ile Türkiye’de Ekim 2012’den beri Adana ve Bursa illerinde yürütülmekte olan Elektronik Destek Pilot Uygulanmasının değerlendirilmesinin yapılması ve Türkiye için yeni bir elektronik izleme modeli oluşturulması amaçlanmıştır. Proje kapsamında Proje uzmanları tarafından kadına yönelik şiddetle mücadelede elektronik izleme sisteminin kullanıldığı ülkelere ilişkin bir rapor hazırlanmış, pilot uygulama illerine çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve Türkiye için altı farklı model önerisi geliştirilmiştir. Proje kapsamında ayrıca Bakanlığımız tarafından altı izleme modeli önerisi arasından seçilen elektronik izleme modelinin Türkiye genelinde yaygınlaştırılması için gereken teknik dokümanlar (TS, ToR, Pazar Araştırması, Bütçe vb.) hazırlanmıştır.

Mahkûm Kadınlar İçin Kariyer Planlama Merkezleri Projesi

Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Programının “Leonardo da Vinci Yenilik Transferi Projeleri” faaliyet alanı kapsamında oluşturulmuş olan “Mahkûm Kadınlar İçin Kariyer Planlama Merkezleri Projesi” ile Portekiz’deki ISQ araştırma enstitüsünün ürettiği ve hüküm giymiş kişilere hizmet sunduğu “Önceden Edinilmiş Bilgi ve Becerilerin Değerlendirilmesi” (Assessment of Prior Learning - APL -) modeli ile Almanya’daki kadın girişimciler için kurulmuş bir Yetkinlik Ajansı olan ve dezavantajlı kadınlara da kariyer hizmeti veren BBS START GmbH modelinin birleştirilerek Türkiye’de uygulanması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda; ceza infaz kurumlarında bulunan kadınların kariyerler planlamalarını gerçekleştirebilmek ve cezalarını tamamladıktan sonra istihdama katılmalarını sağlamak amacıyla “Ön Öğrenmelerin Değerlendirilmesi (APL)” yaklaşımı kullanılarak bir model oluşturulmuştur. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile bir protokol imzalanmış, mahkum kadınlar için kariyer planlamasının ceza infaz kurumlarında daha etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi’ne (UYAP) entegre bir yazılım geliştirilmiş ve kullanıma açılmıştır.

Şiddete Maruz Kalan Kadınların Güçlendirilmesi Elektronik Takip ve Mal Alımı Projesi

Şiddet mağduru ve risk altında olan kadınların etkin bir şekilde korunması amacıyla kadın konukevlerinin hizmet sunum kapasitesinin artırılması ve elektronik destek sistemleri kullanılarak şiddet mağdurlarının daha etkin şekilde korunması amacıyla yürütülen 2010 IPA-I “Şiddete Maruz Kalan Kadınların Güçlendirilmesi: Elektronik Takip ve Mal Alımı Projesi” “teknik destek” ve “mal alımı” olmak üzere 2 temel bileşenden oluşmaktadır.

Projenin teknik destek bileşeni kapsamında “Elektronik Destek Sistemi Pilot Uygulaması” değerlendirilmiş, Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer ülkelerdeki iyi uygulama örnekleri incelenmiş ve “ülke modeli” oluşturulmuştur.

Projenin mal alımı bileşeni kapsamında 77 ilde şiddet mağdurlarının ve beraberindeki çocukların korunmalarının ve ihtiyaç duydukları hizmetlere hızlı bir şekilde erişimlerinin sağlanması için 135 adet (14+1) araç alımı gerçekleştirilmiştir.

2009 Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İçin Kadın Konuk Evleri Projesi/Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi

Bakanlığımızca, 2014-2016 yılları arasında Avrupa Birliği mali desteği ile yürütülen “Aile İçi Şiddetle Mücadele İçin Kadın Konukevleri” kısa adı ile “Aile İçi Şiddetle Mücadele” projesi 27 Aralık 2013 tarihinde uygulanmaya başlamıştır. Projenin temel hedefi, ülkemizde kadınların insan haklarının korunması konusundaki çalışmalara katkı sağlamaktır.

Proje, “teknik destek” ve “hibe” olmak üzere 2 bileşenden oluşmaktadır. Teknik Destek Bileşeni kapsamında; 26 ili kapsayan mevcut durum analizleri ile eğitim ihtiyacı analizleri çıkarılmış olup şiddete maruz kalan kadınlara hizmet veren birimlerin personeline yönelik kadına karşı şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim programları düzenlenmiş ve hizmet

birimlerimize yönelik iyi uygulama örnekleri geliştirilmiştir. Ayrıca hibe bileşeni kapsamında sivil toplum kuruluşlarına hibe verilmiştir.

Proje illeri, Ankara, Bursa, Antalya, İzmir, Samsun, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul; Kırşehir, Nevşehir, Düzce, Sakarya, Mersin, Isparta, Adana, Manisa, Denizli, Trabzon, Erzurum, Konya, Afyon, Şanlıurfa, Diyarbakır, Van, Kocaeli ve Çanakkale olarak belirlenmiştir.

Projenin teknik destek bileşeni kapsamında yürütülen faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

- 26 ili kapsayan mevcut durum analizleri ile eğitim ihtiyacı analizleri tamamlanmıştır.
- 26 il için eylem planlarının geliştirilmesi çalışmaları kapsamında 26 ilde il eylem planları hazırlanmıştır.
- 506 Polis, 22 Hakim ve Savcı, 125 Yazı İşleri Müdürü ve 147 Aile Mahkemesi Uzmanı ile 221 Sağlık Çalışanına yönelik eğitici eğitimleri ile 107 hakim ve savcıya yönelik üç günlük meslek iç ve meslek öncesi eğitimler tamamlanmıştır. Bununla birlikte Bakanlığımızda görevli 124 meslek elemanına 5 aşamalı eğitim programı uygulanmıştır. Ayrıca Yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı kadın danışma merkezlerinde çalışan 28 personele yönelik eğitimler tamamlanmıştır. Bu kapsamda toplam **1.280 kişi eğitim/eğitici eğitimlerinden** faydalanmıştır.
- Eğitimlerin her kurumda devamlılığını sağlamak amacıyla 31 Sağlık Bakanlığı, 30 Emniyet Genel Müdürlüğü, 26 Adalet Bakanlığı personeline ve Bakanlığımızda görevli 124 personele yönelik süpervizyon eğitimleri verilmiştir.
- Kadına yönelik şiddet alanında hizmet sunan Polis, Sağlık ve Adalet ile Bakanlığımıza bağlı ŞÖNİM, ilk kabul birimi ve kadın konukevlerinin **hizmet süreçleri** oluşturulmuş olup ŞÖNİM, ilk kabul birimi ve kadın konukevi öncesi ve sonrası mekanizmaların **çalışma standartları** tanımlanmıştır.
- 25 Kasım 2015 tarihinde “**Kadına Şiddete Karşı Buradayım De**” kampanyası yürütülmüştür.

Ayrıca yerel medya çalışanları, aile hekimleri, öğrenciler, muhtarlar, kamu kurumu temsilcileri gibi farklı hedef gruplarına ilişkin kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık kazandırmak amacıyla Konya, Erzurum, Kırşehir, Eskişehir, Trabzon, Gaziantep, Antalya, Samsun, İstanbul ve Ankara’da görünürlük toplantıları düzenlenmiş olup söz konusu toplantılara toplamda **3.518 kişi** katılım sağlamıştır. Proje kapsamında, ayrıca, kadına yönelik şiddet konusunda toplumsal bilinç düzeyinin

yükseltilmesi amacıyla kamu spotları, afişler ve broşürler hazırlanmış olup dağıtım ve yayınları sağlanmaktadır.

Ulusal ve uluslararası çalışma ziyaretlerine ilişkin;

- 24-25 Ağustos 2015 tarihinde Denizli'ye, 7-8 Eylül 2015 tarihinde Samsun'a ulusal çalışma ziyareti faaliyeti kapsamında ziyaretler gerçekleştirilmiştir.
- 3-6 Kasım 2015 tarihlerinde Hollanda'nın Lahey kentinde düzenlenen 3.Dünya Kadın Konukvevleri Konferansı'na Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatından 13 kişi ile katılım sağlanmıştır.
- 31 Mayıs-3 Haziran 2016 tarihleri arasında Bakanlık merkez ve taşra teşkilatından 20 kişilik bir heyet ile İspanya'ya çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Kadına yönelik şiddete ilişkin hem merkezi düzeydeki politikaların, hem de yereldeki uygulamaların görülmesi açısından Madrid ve Madrid çevresi Çalışma ziyareti ile başta sığınma evi öncesi ve sonrası hizmetler olmak üzere İspanya'da koruyucu hizmetlerin kadınlara nasıl sunulduğu konusunda gözlemlerde bulunma ve bu konuda fikir sahibi olunması amaçlanmıştır.

Hibe Bileşeni kapsamında yürütölen faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

- Yerel ve ulusal düzeyde sivil toplum kuruluşlarının kadına karşı şiddete yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesi için 11 ilde 19 projeye hibe verilmiş olup, Projeler Şubat 2016 itibariyle tamamlanmıştır. Projeler genel olarak kadına karşı şiddetin önlenmesi, kadınların güçlendirilmesi ve haklarının korunması, kadın-erkek eşitliğinin geliştirilmesi gibi konularda hazırlanmıştır. Hibe Faydalanıcılarına yönelik olarak; Hibe Uygulama Eğitimi, İletişim Stratejisi Eğitimi ve Ara Rapor ve Final Raporu Hazırlama Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- Yerel ve ulusal düzeyde sivil toplum kuruluşlarının kadına karşı şiddete yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesi için 11 ilde 19 STK'na yaklaşık 3.000.000 Avro hibe desteği sağlanmıştır. Projeler genel olarak kadına karşı şiddetin önlenmesi, kadınların güçlendirilmesi ve haklarının korunması, kadın-erkek eşitliğinin geliştirilmesi gibi konularda hazırlanmıştır.

- Hibe Faydalanıcılarına yönelik olarak; Hibe Uygulama Eğitimi, İletişim Stratejisi Eğitimi ve Ara Rapor ve Final Raporu Hazırlama Eğitimi gerçekleştirilmiştir. 1 Şubat 2016 tarihi itibarıyla 19 hibe projesi de tamamlanmıştır.

Konuyla ilgili detaylı bilgilere aşağıda yer alan linkten ulaşılması mümkündür.

<http://siddetlemucadele.aile.gov.tr/tr>

ULUSAL PROJELER

Kadın İstihdamının Desteklenmesi İçin Büyükanne Projesi (Nisan 2017-Nisan 2018)

“Kadın İstihdamının Desteklenmesi için Büyükanne Projesi”, 0-3 yaş arasındaki torununa bakan büyükannelere verilecek destek hâlihazırda çalışıyor olan kadınların işgücü piyasasından çekilmelerini önlemek ve çocuklara büyükanneleri ile birlikte büyüme imkânı sağlayarak kültür aktarımına destek olmak amacıyla Bakanlığımız ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı işbirliğinde hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında, İstanbul, İzmir ve Bursa’da 1000’er aile ve Ankara, Kayseri, Gaziantep, Antalya, Sakarya, Konya, Tekirdağ ise 500’er aile olmak üzere toplamda 6500 büyükanneye 1 yıl süre ile 425 TL ödeme yapılmaktadır. Başvurular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na yapılmış olup belirlenen kriterler esas alınarak yapılan değerlendirmeler sonucunda şartları taşıyanlara Nisan ayında ödeme yapılmaya başlanmıştır. Proje süresince ise Bakanlığımız sorumluluğunda olarak ASDEP personelleri aracılığıyla söz konusu yardımı alan ailelere hane ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup elde edilen veriler neticesinde “Analiz ve Değerlendirme Raporu” hazırlanmıştır. Bir yıllık süreli olarak planlanıp uygulanan Proje, elde edilen önemli deneyimlerle birlikte, kurumsal bakım konusundaki mevcut ve yeni planlanan destek mekanizmaları da dikkate alınarak tamamlanmıştır.

Medyada Kadın Temsili Projesi

Medyada kadınların temsil edilme biçiminin kadınlar ve toplumun sosyal ve kültürel yapısı üzerindeki etkilerini ortaya koymak amacıyla 2017 yılında Medyada Kadın Temsili Projesi yürütülmüştür.

Proje ile;

- Medyada Kadın Temsili Araştırması

1. Gündüz Kuşağı “Kadın Programlarında”

2. Yerli Televizyon Dizilerinde,
3. Reklamlarda (Televizyon ve İnternet Haber Sitesi Reklamları)
4. Gazete ve Televizyon Haberlerinde,
5. İnternet Haber Sitelerinde

kadının hangi rollerle, hangi kalıp yargılarla, nasıl yer aldığıın tespiti yapılmıştır.

- Medya Profesyonellerinin Medyada Kadın Temsili Algısı Araştırması
- Medyada Kadın Temsiline İlişkin Toplumun Genel Algısı Araştırması

yapılmış ve medyanın kadınlara yönelik ayrımcılığın, kadın erkek eşitsizliğinin yeniden üretimindeki rolü irdelenmiştir. Medyada kadın temsiline ilişkin mevcut durum, medyada yer alan yayınlar incenerek ve medya yöneticileri, medya profesyonelleri, toplumun görüşleri alınarak çok yönlü biçimde ortaya koyulmuştur. Elde edilen bulgular önümüzdeki dönemlerde yapılacak medya yöneticileri, medya profesyonelleri, üniversitelerin iletişim fakültesi öğrencileri ve toplumun/kamuoyunun bilinç ve farkındalığının artırılmasına dönük çalışmalarda girdi oluşturacaktır.

Proje sonucunda Ana Rapor (Türkçe ve İngilizce), Özet Rapor (Türkçe ve İngilizce), Rehber, Broşür ve iki ayrı Flyer hazırlanmıştır. Proje hem kadınların güçlendirilmesi bağlamında geliştirilecek politikalara temel oluşturacak; hem de kadın ve medya konusunda geleceğe yönelik önemli bir kaynak teşkil edecektir.

Kadın Boyacı Ustalar Projesi

Bakanlığımız, İŞKUR ve Betek Boya ve Kimya San. A.Ş işbirliğinde “Filli Kadın Ustalar Projesi (2016-2017)” hayata geçirilmiştir. Proje ile kadınlara farklı sektörlerde mesleki bilgi ve beceri kazandırarak istihdamının sağlanması amaçlanmıştır. Proje kapsamında, 2016 yılında 15 ilde 250 kadın olmak üzere toplamda 500 kadına mesleki beceri ve mesleki yeterlilik belgesi kazandırılması hedeflenmiştir.

6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Etki Analizi Çalışması

20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un haklarında tedbir kararı verilen şiddet mağduru ve şiddet

uygulayanlarla kanun uygulayıcılarının gözünden etkisi ve etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla 2013 ve 2014 yıllarında “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına Yönelik Etki Analizi Çalışması” yürütülmüştür. Ayrıca araştırma projesi ile şiddet mağduru ve şiddet uygulayıcıların demografik, sosyal, ekonomik ve psikolojik açıdan profillerinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Etki Analizi Çalışması sonucunda Kanun metnine, Kanun uygulayıcıların rollerine ve kurumlar arasında koordinasyona, kurumsal kapasiteye, 6284 Sayılı Kanun’un Uygulama süreçlerine, Eğitimlere ve farkındalık çalışmalarına dair öneriler geliştirilmiştir. Araştırma sonucunda tespit edilen sorunların giderilmesine yönelik çalışmaların; ilgili kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları işbirliğinde kapsamlı bir yol haritası hazırlanarak yürütülmesi planlanmaktadır.

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetle Mücadele ve Müdahale İnsani Yardım Programı

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) işbirliği ile 2013 yılından itibaren yürütülen program kapsamında Suriye’de devam eden savaş nedeniyle ülkemize gelen Suriye vatandaşlarının toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda farkındalıklarının artırılması, Suriyelilere hizmet sunan ilgili personelin toplumsal cinsiyete dayalı şiddete müdahale konusunda kapasitelerinin geliştirilmesi ve bu konuda ülkemize teknik destek sağlanması amaçlanmıştır.

Program kapsamında;

1.Pilot kamp olarak seçilen Gaziantep Nizip-1’de kamp personeline yönelik (yönetici, tercüman, sağlık personel, Suriyeli gönüllü öğretmenler, Türk öğretmenler, güvenlik personeli, temizlik personeli, usta öğretici ve eğiticiler ve karakolda görev yapan askerler) olarak 37 adet “Yardım Edenlere Yardım” eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

2.Suriyelilerle çalışan sosyal çalışmacı ve psikologlara travma, mağdura yaklaşım teknikleri ve yasal mevzuat konularında eğitim verilmiştir.

3.Suriyelileri toplumsal cinsiyete dayalı şiddet konusunda harekete geçirmek ve bu konuda farkındalıklarını artırmak, erken yaşta ve zorla evliliklerle ilgili bilgi paylaşımında bulunmak, kadınlar arasında dayanışma inşa etmek ve duygusal becerileri geliştirmek amacıyla, Suriyelilerle toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda kadınların kendilerini ifade

etmeleri ve birbirleriyle dayanışma göstermeleri için uygun ortam sağlanmış ve erken yaşta evlilikler, kadına yönelik şiddet gibi konularda bilgiler verilmiştir.

4.Suriyelilere yönelik olarak kadına yönelik şiddet, insan ticareti, evlilik yaşı, resmi nikah ve kadın haklarıyla ilgili temel bilgilendirici bir broşür hazırlanmış ve kamp bulunan illerde dağıtılmıştır. 222 bin Türkçe, 435 bin Arapça olarak basımları yapılan broşürler, kampların bulunduğu on ille birlikte Suriyelilerin yoğun yaşadığı İstanbul, İzmir, Ankara, Konya ve Mersin İlleri olmak üzere toplam on beş ilde, Suriyelilerin yararlanması için ilgili sivil toplum kuruluşlarına, uluslararası örgütlere, İl Müdürlüklerimize, bağlı kuruluşları ŞÖNİM ve sosyal hizmet merkezlerine ve kamplarda dağıtılmak üzere AFAD'a gönderilmiştir.

Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı / Sistem Oluşturulmasına İlişkin Etüt Projesi

Söz konusu proje, Genel Müdürlüğümüz tarafından 2012 yılında yürütülmüş olup proje kapsamında kadına yönelik her tür şiddet konusunda veri toplanması, veri toplama kapasitesinin geliştirilmesi ve kadına yönelik şiddetin izlenmesi için bir veri tabanı sistemi oluşturulmasına yönelik etüt çalışmalarının yapılarak ülkemiz için uygun bir model tasarlanması ve ardından oluşturulan modelin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bilgi sistemine entegre edilmesi öngörülmüştür.

Proje kapsamında;

Birinci adımda; ülkemizde kadına yönelik şiddet konusunda sorumluluğu olan ve bu alanda faaliyet gösteren paydaş kurumlarla hali hazırdaki mevcut duruma ilişkin bir haritalama çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda, paydaş kurumlarda mevcut sistemlerde kadına yönelik şiddet verilerinin tutulmasına dair işleyişle ilgili bilgiler alınmıştır.

İkinci adımda; konuya ilişkin iyi uygulamaların incelenmesi amacıyla kadına yönelik şiddet verilerinin tutulması konusunda başarılı ülke örneklerinin yerinde görülmesi ve yetkililerden bilgi alınması amacıyla İspanya – İsveç ve ABD'ye çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışma ziyaretlerinde kadına yönelik şiddet alanında sorumluluğu olan kolluk kuvvetleri, adalet, konukevi ve Genel Müdürlüğümüz/Bakanlığımız muadili kurum kuruluş temsilcileri ile görüşmelerde bulunulmuş ve kadına yönelik şiddet konusunda yürütülen çalışmalar ve verilerin tutulmasına ilişkin bilgi alınmıştır.

Gerçekleştirilen etüt çalışmalar kapsamında edilen bilgilere dayalı olarak mevcut duruma ilişkin rapor oluşturulmuştur. Oluşturulan rapor temelinde kadına yönelik şiddet veri tabanına

ilişkin ülkemiz açısından uygun olacak modellerle ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Söz konusu modelleme çalışması, “gizlilik” ve “özel yaşamın korunması” ilkeleri her aşamada göz önünde bulundurularak hangi kurumlarda ne tür bilgilerin tutulması gerektiği, hangi verilerin hızla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bilgi sistemine gelmesi gerektiğine dair değerlendirmeleri içermektedir.

Kadın Çiftçi Eğitimi İşbirliği Protokolü

14 Mayıs 2012 tarihinde Bakanlığımız, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği arasında imzalanan Protokol ile kırsal alanda yaşayan ve çiftçilikle uğraşan kadınların tarım, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, kişi hak ve özgürlükleri konularında eğitilmesi ve kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Protokol kapsamında; pilot iller olarak belirlenen Kayseri, İzmir, Gaziantep, Sakarya ve Diyarbakır’da toplam 771 kadın çiftçiye eğitim verilmiştir. Söz konusu eğitimlerin yaygınlaştırılması amacıyla İl Müdürlüklerimiz ve Kuruluşlarında görevli sosyal çalışma görevlilerine yönelik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitici Eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Bugüne kadar Pilot iller de dahil gerçekleşen eğitimlerden yaklaşık 8.500 çiftçi kadına eğitim verilmiştir.

Genç Fikirler Güçlü Kadınlar Projesi

Bakanlığımız, Intel Teknoloji Hizmetleri Limited Şirketi ve Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)’ işbirliğinde imzalanan Protokol kapsamında “Genç Fikirler, Güçlü Kadınlar” Projesi hayat geçirilmiş olup Türkiye genelinde 18-30 yaş arası gençlerin teknoloji kullanarak üretecekleri yenilikçi fikirler ile kadınların yaşadıkları sorunlara ilişkin çözüm önerileri üretmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında Kütahya, Erzurum, Gaziantep, Sakarya, Trabzon ve Adana’da yaklaşık 500 gencin katılımı ile fikir kampları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca fikir kamplarında öne çıkan 6 projenin çalışma gruplarından oluşan gençlere 10-11 Haziran 2015 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen bir etkinlik ile Sosyal Girişimcilik Eğitimleri verilmiştir. Projenin kapanış toplantısı 19 Ocak 2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

İşte Eşitlik Platformu

Haziran 2012’de İstanbul’da gerçekleştirilen Dünya Ekonomik Forumu toplantısında, Türkiye Cinsiyet Eşitliği Görev Grubu, Türkiye’nin ekonomik katılım ve fırsatlar uçurumunu 3 yıl içerisinde %10’a kadar azaltmak amacıyla Bakanlığımız himayesinde, Sabancı Holding ve Doğuş Holding eş liderliğinde kurulmuştur. 3 yılsonunda bu hedefin tamamen gerçekleştirilerek uçurumun %10,9 oranında kapatıldığı görülmektedir. Görev Grubu, 2013 yılı

Ocak ayında gerçekleştirilen basın lansmanı ile İş'te Eşitlik Platformu'na dnüşürölmüştür. Platform kapsamında bugüne kadar; İş Liderleri Toplantısı, İcra Kurulu toplantıları, İnsan Kaynakları alışma Grubu toplantıları, İletişim Grubu toplantıları ile STK ve akademisyenlere yönelik bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, İş'te Eşitlik Platformu'nu tanıtıcı el kitabı, broşür ve video, İyi Uygulamalar Kitapçığı ve bu uygulamaların tedarik zincirine yaygınlaştırılması hususunda İş'te Eşitliğin Tedarik Zincirine Yaygınlaştırılması Kitapçığı hazırlanmış ve basımı gerçekleştirilmiştir. Platform kapsamında, belirlenen "Rol Model Kadın alışan Videoları" ekilmiş olup, İş'te Eşitlik Platformuna üye şirketler tarafından doldurulan "İşyerinde Kadının Durumu Anketi" analizi gerçekleştirilerek, rapor oluşturulmuştur.